Vikipedi
Özgür Ansiklopedi

Saraç, Şarkışla

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Saraç, Sivas ilinin Şarkışla ilçesine bağlı bir köydür.

Saraç	
Köy	
Sivas	
Ülke	Türkiye
İl	Sivas
İlçe	Şarkışla
Coğrafi bölge	İç Anadolu Bölgesi
Nüfus (2007)	
• **Toplam**	110
Zaman dilimi	UTC+03.00 (TSİ)
İl alan kodu	0346
Posta kodu	58400
Resmî site	
[1] (http://www.yerelnet.org.tr/koyler/koy.php?koyid=260471)	

İçindekiler

Tarihçe

Köyün adının 1800'lü yılların basından itibaren köyde **Saraciye** isi yapan Avedikyan ve Hacaduryan adli Ermeni ailelerden kalma olduğu bilinmektedir. Köy 1915 Ermeni Kırımı'na kadar Ermeni yerleşimi olarak bilinmekle birlikte daha sonraları Alevi (Türkmen ve Kürt) yerlesimi olarak bugünlere gelmiştir. 1950'li yıllardan sonra köyden kente göçlerin hızlanmasıyla birlikte köy basta Ankara olmak üzere büyük şehirlere ve yurt dışında da Almanya'ya büyük göçler vermiştir. Bugün bütün aileler Alevi Türkmen kültürü örf ve adetlerine uygun olarak yaşamlarını sürdürmektedirler.

Coğrafya

Sivas iline 113 km, Şarkışla ilçesine 22 km uzaklıktadır.

İnançlar

Şeme dağı

Saraç köyünün Şeme dağının eteklerinde kuruludur ve dağı köylülerce kutsal kabul edilir. Köylülerin Şeme dağı'na dönerek dua ettikleri bilinmektedir. Zirvesinde bir yatır bulunmaktadır ki dağla aynı adı taşıyan Şeme adlı evliyanın mezarıdır. Şeme Baba’nın ve kardeşinin Türklerin Anadolu’ya ilk geldikleri dönemlerde öncü kuvvet komutanlarından oldukları ve şehit düştükleri yönünde yaygın bir kanaat vardır. Şeme Baba, darda kalanların yardımına yetişen bir eren olarak anlatılır. Eskiden dağın üzerinde geceleri bir ışık yandığını söyleyenler de bulunur. Ancak dağa adını veren bu kişiden ziyade çok kutsal olan dağın kendisidir. Şeme dağından bir ağaç hatta bir dal kesenin onmayacağına inanılır. Bu yasağı çiğneyen kişinin başına mutlaka bir kötü iş gelir. Çevrdeki diğer dağlar kel iken Şeme dağı kutsallığı nedeniyle yeşildir. Her yıl haziran ayının ilk haftasında köylüler toplanarak dağa "ziyarete" çıkarlar. Kurban kesilir, herkes evinde ne varsa ortak sofraya koymak için getirir. Günümüzde geniş katılımlı bir tören halinde gerçekleştirilmekte ve dışarıdan gelenler de katılmaktadır.

Boz atlı Hızır

Darda kalmışların yardımcısı olan ak sakallı ak yüzlü, nurlu bir ihtiyardır. Kimi zaman boz bir ata binerek geldiği söylenir. Her türlü zorluk karşısında, özellikle insanların yalnız başlarına karşılaştıkları güç duruumlarda yardıma çağrılır."Hızır, nerede çağırırsan orada hazır" denilir. Hızır için Saraç köyünde ocak ayının sonu ile şubat ayının ilk günlerinde üç gün oruç tutulur. Orucun bittiğinde buğday kavrularak el değirmeninde çekilip "Kavut" yapılır. Sıcak şeker ile yoğurularak "Kavut topu" haline getirilir ve dağıtılır. Kavut topu'nun yapılacağı gece büyük leğenlere konulan çekilmiş buğdayın üzerine Hızır'ın gece gelip el basacağı umulur. ve o sabah özenle Hızır'ın o eve uğrayıp uğramadığı araştırılır. Hızır insanları sınamak için don (kılık, şekil) değiştirerek onların kapılarını çalar ve genellikle de yaşlı bir dilenci kılığında gelir. Böylece insanların yoksul kişilere, muhtaçlara gösterdikleri tutumlarının ne olduğunu ölçer. Azarlayıp karnını doyurmaktan, bir bardak suyu ya da sütü vermekten kaçınan kişilerin evlerinin bereketi kaçar. Bu nedenle bir şey isteyen insanların eli boş çevrilmemesine dikkat edilir.

Karataş

İhsanlı köyü yolu üzerinde dağa gömülmüş 3-4 metre yüksekliğinde bir kaya parçası bulunmaktadır. karataşın dilekleri yerine getireceğine inanılır. Konuyla ilgili bir de anlatı bulunmaktadır. Yıllardır evli bulundukları halde hiç çocukları olmayan bir karı koca kutsal bir dergaha adak adayıp çocuk dilemek için giderlerken, bir tarlada çalışan bir köylü ile karşılaşırlar. Köylü ile selamlaşıp konuşur ve dergahın yolunu sorarlar. Köylü de sırf yorulmasınlar 3-4 günlük yolu gitmesinler diye az ilerideki büyükçe kara bir kayayı göstererek "hele burada bir dileyin dileğinizi, geri dönün, dergaha ne zaman olsa gidersiniz" der. Aradan bir yıl geçer ve dilek tuttukları yere kurban kesmeye giderler. Tarladaki köylüyü bulurlar, o da şaşkınlıkla işin aslını anlatmaya çalışır ama boşuna... Önemli olan insanın inancını tam tutmasdır. Bu durum yörede "Tutarsan da kara taştan tut" sözü ile anlatılır.

Sallandudak taşı

Şeme yolu üzerinde bulunan yaklaşık 2 metre çapında, insan dudağını andıran bir taş vardır.

Nüfus

Yıllara göre köy nüfus verileri	
2007	110
2000	154
1997	176

Saraç kavunu

Kumlu toprakta az su ile yetiştirilen kavun Saraç yöresine özgüdür.

Kaynakça

- Sivas'ta Yatmakta Olan Horasan Merkezli Anadolu Erenleri, Yrd. Doç. Dr. Doğan KAYA
- Şarkışla Yöresinde Ziyaret Yerleri İle İlgili İnanç ve Uygulamalar, Yrd. Doç. Ahmet GÖKBEL, Cumhuriyet Üniversitesi
- Aşık Veysel Meslek Yüksekokulu - "Şarkışla Merkez ve Köyleri İncelemesi", 2017 (Sayfa: 51)

Ayrıca bakınız

- Emlek yöresi

Dış bağlantılar

- Sivas Haberleri (https://web.archive.org/web/20190716234839/http://www.sivasgazete.com/)

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:%C5%9Eark%C4%B1%C5%9Fla_belde_ve_k%C3%B6yleri&action=edit)

Şarkışla belde ve köyleri

Beldeler	Cemel · Gürçayır
Köyler	Abdallı · Ahmetli · Akçakışla · Akçasu · Alaçayır · Alaman · Alıkören · Arıklar · Bağlararası · Bahçealan · Baltalar · Başağaç · Başören · Benlihasan · Beyyurdu · Bozkurt · Burnukara · Büyüktopaç · Büyükyüreğil · Canabdal · Çamlıca · Çanakçı · Çatalyol · Çekem · Çiçekliyurt · Demirboğa · Demirköprü · Dikili · Dökmetaş · Döllük · Elmalı · Emlakkaracaören · Fakılı · Faraşderesi · Gaziköy · Gücük · Gülören · Gümüştepe · Hardal · Harunköy · Hocabey · Hüyükköy · İğdecik · İğdeliören · İğecik · İlyashacı · Kahvepınar · Kalecik · Kaleköy · Kapaklıpınar · Karacaören · Karakuz · Kavakköy · Kayapınar · Kaymak · Kazancık · Kevenlik · Kılıççı · Kışlaköy · Kızılcakışla · Konakyazı · Konalga · Kömürkaya · Küçüktopaç · Küçükyüreğil · Kümbet · Maksutlu · Mengensofular · Mescitli · Mezraa · Oluktaş · Ortaköy · Ortatopaç · Osmanpınarı · Otluk · Örtülü · Polatpaşa · Samankaya · Saraç · Sarıçiçek · Sarıkavak · Sarıkaya · Sarıtekke · Sivrialan · Sultan · Tavladere · Temecik · Uçuk · Üyük · Yahyalı · Yalanı · Yapracık · Yeniyapan · Yunusören · Yükselen